G. F. Händel (1685 – 1759)

Geniusz muzyki barokowej. Ojciec muzyki pop

Jerzy Fryderyk Händel

Jerzy Fryderyk Händel (czyt. hendel) urodził się w Halle (Niemcy), w tym samym 1685 roku, co Jan Sebastian Bach. Ojciec jego chciał, aby syn został adwokatem i zabraniał mu studiowania muzyki. Pomimo tego Händel nauczył się grać na skrzypcach, oboju, klawesynie i organach, a po śmierci ojca całkowicie poświęcił się muzyce. Wiele podróżował. Przebywał dłuższy czas we Włoszech, a od roku 1712 działał w Anglii. Zorganizował tam najpierw zespół operowy, następnie (po bankructwie opery) zajął się komponowaniem muzyki religijnej i okolicznościowej. Za swe wielkie zasługi otrzymał obywatelstwo angielskie. Pod koniec życia (podobnie jak Bach) utracił wzrok. Zmarł w Londynie w 1759 roku.

Jerzy Fryderyk Händel

Najważniejsze kompozycje Jerzego Fryderyka Händla

Utwory wokalno-instrumentalne:
- opery tworzone do włoskich tekstów, wśród nich *Kserkses*
- oratoria, z których najsłynniejszy jest *Mesjasz*

Utwory instrumentalne:
- *„concerti grossi"* na zespół smyczkowy i *basso continuo*
- koncerty na obój z towarzyszeniem zespołu smyczkowego i *basso continuo*
- koncerty organowe z towarzyszeniem zespołu smyczkowego
- sonaty na flet podłużny, obój lub skrzypce z towarzyszeniem *basso continuo*
- utwory na klawesyn
- *Muzyka na wodzie* – suita skomponowana na dworskie święto i wykonywana na barce pływającej po Tamizie
- *Muzyka ogni sztucznych* – suita, uświetniająca królewskie fajerwerki

Nazwiska waszych ulubionych kompozytorów epoki baroku wpiszcie do *Notatnika muzycznego*.

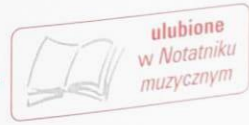

O WYKONYWANIU MUZYKI BAROKOWEJ

Jeszcze do niedawna muzyka barokowa grana była na instrumentach współczesnych, bez uwzględniania ówczesnych zasad muzykowania.

Dziś wielu artystów stara się powrócić do stylowego wykonawstwa dzieł baroku. Utwory wokalne śpiewane są specjalną techniką głosu. Unika się wielkich zespołów chóralnych. Muzykę instrumentalną wykonuje się na oryginalnych instrumentach z epoki baroku lub ich kopiach. Dużą popularnością cieszy się klawesyn, w skrzypcach zakłada się jelitowe struny i używa miękkich, łukowatych smyczków. Ozdobniki, zmiany dynamiczne i artykulacyjne wykonuje się zgodnie z regułami znanymi z ówczesnych podręczników do gry na instrumentach.

Utwory barokowe szczególnie pięknie brzmią w małych, pałacowych salach, bądź we wnętrzach kościelnych.

ZAPAMIĘTAJMY!

Styl barokowy panował w muzyce w wieku XVII i pierwszej połowie wieku XVIII. Komponowano wówczas muzykę polifoniczną, były też utwory pisane na głos lub instrument z towarzyszeniem *basso continuo*. Charakterystyczne dla tego stylu są częste kontrasty.

Najważniejszymi kompozytorami baroku byli: Arcangelo Corelli, Antonio Vivaldi, Jan Sebastian Bach, Jerzy Fryderyk Händel. Z polskich kompozytorów można wymienić Adama Jarzębskiego i Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego. Popularnością cieszył się klawesyn.

Około 400 lat temu powstały we Włoszech pierwsze opery.

Posłuchajmy:
Jerzy Fryderyk Händel
Alleluja z oratorium *Mesjasz*
•
Jerzy Fryderyk Händel
Muzyka ogni sztucznych

Pełne blasku i siły witalnej utwory Händla stanowią, obok dzieł Jana Sebastiana Bacha, szczytowe osiągnięcie epoki baroku.

Chóralne *Alleluja* z II części oratorium *Mesjasz* należy do największych przebojów muzyki klasycznej wszechczasów

https://www.youtube.com/watch?v=1NNy289k6Oc

Trudne początki.
Zakaz muzyki!

Ojciec przyszłego kompozytora, również noszący imię Georg, nieprzychylnym okiem spoglądał na skłonność syna do muzyki, uważając, że los muzyka jest bardzo niepewny, wręcz zakazał mu dotykać jakiegokolwiek instrumentu muzycznego. Chłopiec wykazał się jednak dużym sprytem i kiedy wszyscy członkowie jego rodziny spali, z zapałem ćwiczył na klawikordzie na strychu rodzinnego domu. Dopiero dzięki wstawiennictwu przyrodniego brata Karla i księcia Sachsen-Weissenfels ojciec pozwolił utalentowanemu synowi pobierać lekcje muzyki u kompozytora Friedricha Wilhelma Zachowa — organisty i dyrektora muzyki kościelnej w Halle.

Multiinstrumentalista

Pod kierunkiem swojego nauczyciela Händel stał się świetnym klawesynistą i organistą, grał na skrzypcach i oboju, poznał także tajniki gatunków i stylów muzyki włoskiej, a także przyswoił sobie sztukę kontrapunktycznych imitacji i opracowywania melodii chorałowych, charakterystyczną dla muzyki niemieckiej.

Kompozytor jego królewskiej mości

Jesienią 1712 r. Haendel osiadł na stałe w Londynie; niebawem zaczęto go uznawać za największego angielskiego kompozytora narodowego (z inną pisownią nazwiska: Haendel).

Napisał wówczas trzy nowe opery, odę na urodziny królowej Anny (swój pierwszy utwór w języku angielskim). Wkrótce stał się oficjalnym kompozytorem dworu angielskiego z dość wysoką pensją 200 funtów rocznie.

Royal Academy of Music

W lutym 1719 r. pod patronatem monarchy założono towarzystwo akcyjne Royal Academy of Music, w którym powierzono Jerzemu Fryderykowi Händlowi stanowisko dyrygenta, a także obowiązek sprowadzenia z zagranicy największych włoskich śpiewaków. To właśnie w ramach tej instytucji prowadził kompozytor aktywną działalność i tworzył swe najsłynniejsze opery, jak *Giulio Cesare* (*Juliusz Cezar*) (1724 r.). W dowód zasług otrzymał w 1723 r. tytuł Composer of Music for his Majesty's Chappel Royal, a także otrzymał specjalny przywilej chroniący jego prawa autorskie.

Hymn koronacyjny
Zadok the priest

https://www.youtube.com/watch?v=MiXgOQ9_-RI&t=217s

Ombra mai fu z opery *Kserses*

https://www.youtube.com/watch?v=8rjMS13CgT4

Mistrz muzyki chóralnej. Mistrz oratorium.

https://www.youtube.com/watch?v=AMGSdynQrak

Oratorium *Izrael w Egipcie*

Czym jest oratorium?

Przeczytaj →
https://www.muzykotekaszkolna.pl/wiedza/gatunki/oratorium

Zapisz w zeszycie lekcyjnych krótką definicję oratorium.

MESJASZ - *And the glory of the Lord*

https://www.youtube.com/watch?v=KyQ3CU93i7E&list=PL2k8ekJXk4nXLCbHx5AteWsek1q3k0BfH

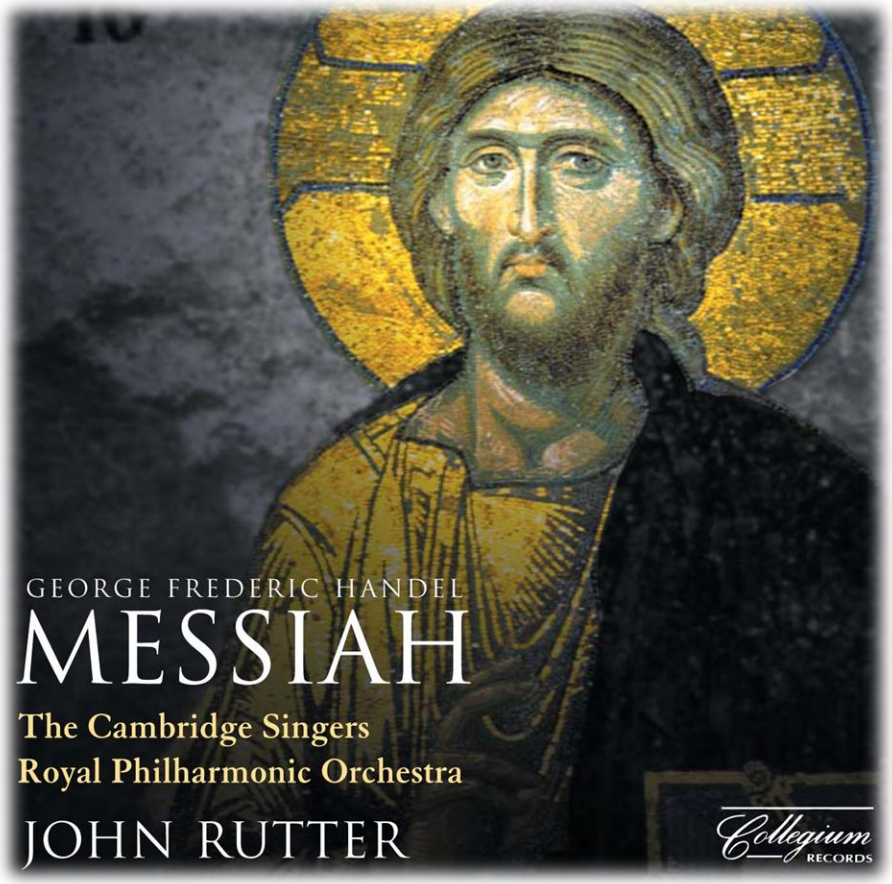

Sarabanda d-moll

https://www.youtube.com/watch?v=lbzzBQc5h_k

Muzyka sztucznych ogni królewskich

https://www.youtube.com/watch?v=mpTeslni6tA

Dixit Dominus – Psalm 110 (109)

https://www.youtube.com/watch?v=9y_God9vNLY

De torrente in via bibet,
propterea exaltabit caput.

Krwią płynącą będzie pił wodę patokową,
Przeto nieba dosięże wysokiego głową.

Dziękuję za uwagę ☺